

ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
The Relationship Between Administrative Factors And School Internal Quality
Assurance In Schools Under The Supervision Of Chachoengsao Primary Educational
Office, Area 2

นางนันทพร ไซดีทอง

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ดร.สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี และดร.เพชรรา พิพัฒน์สันติกุล

Abstract

The purpose of this research was to study the relationship between administrative factors and school internal quality assurance in schools under the supervision of Chachoengsao Primary Education Office, Area 2.

The samples of this study were 419 people selected by proportional stratified sampling from two groups of 113 school administrators, and 306 school teachers. The instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation.

The results of the research were as follows:

1. The average means of administrative factors of schools under the supervision of Chachoengsao Primary Education Office, Area 2, as a whole, was at high level. The average means of all aspects were put in order from high to low i.e. the aspect of organization characteristics, the aspect of budget, the aspect of environment, the aspect of administration policy and management, and the aspect of personnel, respectively.

2. The quality assurance of schools under the supervision of Chachoengsao Primary Education Office, Area 2, as a whole, were at high level. The average means of all aspects were put in order from high to low i.e. the aspect of administration and information system management, the aspect of the defining of school standard, the aspect of issuing the school management development plan aiming at the quality in accordance with the school educational standard, the aspect of annual report on internal quality evaluation, the aspect of mission proceeding in accordance with the development plan, the aspect of school management, the aspect of internal quality evaluation in accordance with the school educational standard, the aspect of continuously educational quality development, and the aspect of educational quality inspection and following up.

3. There was statistical significant relationship between administrative factors and internal quality assurance of schools under the supervision of Chachoengsao Primary Education Office, Area 2, at the .05 level.

Keywords : administrative factors, internal quality assurance

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 419 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ 1) ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ 2) ปัจจัยด้านงบประมาณ 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม 4) ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการจัดการ และ 5) ปัจจัยด้านบุคลากร
2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ 1) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) ด้านการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 3) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 5) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 6) ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 8) ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
3. ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร/ การประกันคุณภาพภายใน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์ต้องเรียนรู้และปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งใหม่ที่จะเกิดขึ้น ปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมนี้ คือ การเป็นคนที่มีคุณภาพ และการที่จะเป็นคนที่มีคุณภาพได้จำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 8 สิทธิเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 กำหนดไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน ระบบประกันคุณภาพภายนอก หลักเกณฑ์ และประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

บริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนด ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือ ในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจสถานศึกษาเพิ่มเติม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 17-18)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงเป็นเหตุให้รัฐบาลกำหนดนโยบายด้านการศึกษา

และให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก คือการปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้อย่างแท้จริง อีกทั้งมุ่งพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง มีคุณธรรม มีคุณภาพ แต่จากข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของไทยซึ่งประเมินโดยองค์การภายนอกในปัจจุบันมีหลักฐานยืนยันได้ว่า คุณภาพการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน และด้านการบริหารสถานศึกษา มีหลายส่วนที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาอย่างเร่งด่วน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 4) ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง พ.ศ. 2549-2553 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองตั้งแต่ พ.ศ. 2549 จนถึง พ.ศ. 2551 จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า มีสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ทั้งระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4,322 แห่งจากสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินจำนวน 20,373 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.21 และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้น

ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทย จำเป็นต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นๆ โดยจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 26) เพื่อให้สถานศึกษายึดเป็นกรอบการดำเนินงาน โดยกำหนดภาระงานหลักไว้ 8 ข้อ ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน และ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งภาระงานดังกล่าวเป็นกระบวนการที่เอื้อต่อการผลักดันให้สถานศึกษาได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจัดให้มีกิจกรรม

หลายประการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยวางแผนพัฒนากลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และจุดเน้นข้อ 8 สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2554, หน้า 16) จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยพิจารณาจากความสำเร็จในด้านผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินงาน ยังมีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปี 2554-2555 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาได้รับการประเมินจำนวน 114 โรง ประกาศผลจำนวน 30 โรง รับรองจำนวน 21 โรง และไม่รับรองจำนวน 9 โรง ส่วนผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน (NT) มีผลการทดสอบต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2, 2556, หน้า 18)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จะสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง 8 ด้าน จำเป็นต้องใช้เทคนิค วิธีการ รวมทั้งปัจจัยการบริหารเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหาร ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ในการปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ให้สอดคล้องและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อยู่ในระดับมาก
2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยการบริหารกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ขอบเขตของเนื้อหา

1. ปัจจัยการบริหารโดยการสังเคราะห์และบูรณาการแนวคิดของ สเตียร์ส (Steer, 1997, pp. 7-10) ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์ (2541, หน้า 5-6) และเจ็ดชัย ฮวดศรี (2551, หน้า 38) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านลักษณะองค์กร 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม 3) ปัจจัยด้านบุคลากร 4) ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการจัดการ 5) ปัจจัยด้านงบประมาณ
2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษาจากแนวการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 26) ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 113 คน ครู 306 คน รวม 419 คน จากประชากรทั้งหมด 1,655 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 2 ข้อ
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 5 ด้าน คือ ปัจจัยด้านลักษณะองค์กร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการจัดการ ปัจจัยด้านงบประมาณ จำนวน 52 ข้อ
ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 8 ด้าน คือ การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 46 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ตัวแปรที่ 1 ตัวแปรที่ 2 โดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) โดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ฉะเชิงเทรา เขต 2 สามารถอภิปรายประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของภมร มังคละศิริ (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงษ์ ไตรศิริกุล (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ในสหวิทยาเขตเมืองอุบลราชธานี พบว่าปัจจัยการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีสมร แป้งหอม (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ งามสอน (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ในศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ทองเนียม (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่าปัจจัยการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา วิเศษ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเชิดชัย ฮวดศรี (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา มณฑลเพชร (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของมลิวีย์ พาศรี (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 รับนโยบายจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เช่นเดียวกันว่าในการจัดการศึกษาให้ส่งเสริมประชากรในวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่รับนโยบายนี้ จึงได้เร่งรัดพัฒนาการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน โดยส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาและมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการประเมินยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านการประเมินภายนอกการศึกษาขั้นพื้นฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2553, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2554, หน้า 34-39) นอกจากนี้ผลการดำเนินงานด้านการประเมินผลการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ซึ่งให้เห็นว่าสถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ของบริบทที่เปลี่ยนไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2554, หน้า 34-39) ทั้งนี้ยังมีข้อมูลสนับสนุนว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงผ่านระบบการบริหารโดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในโดยจัดให้มีโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ที่เอื้ออำนวยให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมตัดสินใจ ในการดำเนินงานต่างๆ อย่างเหมาะสม กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีระบบการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาอย่างทั่วถึงมีการบริหารงานโดยอาศัย กฎ ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติ ที่ส่งเสริมเอื้อต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาทำงานร่วมกันเป็นทีมย่อยๆ ตามความชำนาญเฉพาะอย่างของแต่ละบุคคล จัดหาเทคโนโลยี ให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม เช่น สื่อวัสดุ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการต่างๆ เป็นต้น บุคลากรในสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยี สื่ออุปกรณ์ต่างๆ มาใช้จัดการเรียนการสอน การดำเนินการดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของบัญชา ศิริเรืองชัย (2551, หน้า 15)

ที่พบว่าปัจจัยการบริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการพิจารณาว่าจะส่งผลทั้งทางตรงและ
ทางอ้อมต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลขององค์การ

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกษมน
มังคละศิริ (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผล
ต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า
การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก
สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงษ์ ไตรศิริกุล (2545, บทคัดย่อ)
ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาใน
สหวิทยาเขตเมืองอุบลราชธานี พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ศรีสมร แป้งหอม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่
ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่าระดับการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก
สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ทองเนียม (2546, บทคัดย่อ)
ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ
สามารถ โสภางค์ (2549, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย
เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวม
และรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ
สุนทร สุวัชรชัยติวงศ์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการ
วิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ
รัตนา มณฑลเพชร (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหาร
ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมิน

คุณภาพภายนอกกรอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เพชรบุรีเขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาการ
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการ
ประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สองภาพรวมอยู่ในระดับมาก
สอดคล้องกับงานวิจัยของมลิวลีย์ พาศรี (2552, บทคัดย่อ) ศึกษา
เรื่องปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถาน
ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
ผลการวิจัยพบว่า ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดย
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของทรงสิทธิ์
เหลือธิดิชาภิบาล (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้สถานศึกษา
ดำเนินการตามมาตรฐาน 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพ
ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบ
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการ
ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการ
ศึกษาและมาตรา 49 ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาน
ศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปี และเสนอผลการ
ประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ทั้งยังมีกฎ
กระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน พ.ศ. 2553 จัดทำเป็น
เอกสารแนวทางและคู่มือให้สถานศึกษาดำเนินการโดยการสนับสนุน
ส่งเสริมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา
ผลของการให้ความสำคัญกับระบบการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรอง
มาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จึงได้ดำเนิน
งานตามนโยบายและข้อกำหนดของกฎกระทรวง จึงมีกิจกรรม
ส่งเสริมหลายประการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีระบบ
ประกันคุณภาพภายใน โดยวางแผนพัฒนากลยุทธ์ที่ 1 พัฒนา
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริม
ความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้โดย
ดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาชมรมวิชาการ โครงการจัดการ
ศึกษาประชาคมอาเซียน โครงการจัดทำคลังข้อสอบเพื่อยกระดับ
คุณภาพการศึกษาขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โครงการแสดงศิลป-
หัตถกรรมนักเรียนภาคกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งที่ 62 โครงการ
ประชุมปฏิบัติการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิต โครงการนิเทศ

แนวใหม่ใส่ใจคุณภาพ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละโครงการล้วนเป็นการสนับสนุนด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งสิ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2555, หน้า 41-44) นอกจากนี้แล้วยังวางแผนพัฒนากลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและจุดเน้นที่ 8 สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก โดยดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาส่งเสริมการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง โครงการพัฒนาส่งเสริมด้านการศึกษาให้มีความเข้มแข็งเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบ 3 โครงการกำกับ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษา โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นในการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2555, หน้า 54-56) จากการศึกษาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 กำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษอย่างจริงจัง จึงส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงษ์ ไตรศิวะกุล (2545, บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองอุบลราชธานี พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวก สอดคล้องกับศรีสมร แป้งหอม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกและอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ทองเนียม (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษมา วิเศษ (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกด้านและเป็นความสัมพันธ์กันในทางบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนีย์ ทองห่อ (2548, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของเชิดชัย ฮวดศรี (2551, หน้า 85) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา มณฑลเพชร (2551, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อการระดมทุนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกสอดคล้องกับงานวิจัยของมลิวลีย์ พาศรี (2552, หน้า 136) ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการนำสถานศึกษาไปสู่การพัฒนา จึงจำเป็นต้องมีความรู้ด้านการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (มลิวลีย์ พาศรี, 2552, หน้า 4) มีแผนกิจกรรม การประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพที่เป็นระบบสะท้อนถึงควมมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาดำเนินการวางแผนและประเมินผลงาน ตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษามีความสอดคล้องตามบริบทผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมีการแก้ไขปัญหาเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลตามแผนปฏิบัติการปฏิบัติงาน สรุปผลการดำเนินงานเป็นระยะ นำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการ

ศึกษา และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ (2551, หน้า 7) พบว่าปัจจัยการบริหารเป็นสิ่งที่ทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล รวมถึงสิ่งที่สนับสนุนหรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นความผูกพันเอาใจใส่ต่องาน ติดตามงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรึกษาหารือ ฟังพาท้ายซึ่งกันและกัน ทำงานเป็นทีม ใฝ่หาความรู้ นำความคิดใหม่ๆ มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา มีความผูกพันต่อสถานศึกษา ปฏิบัติงานตรงตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ บุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงาน มอบหมายให้ปฏิบัติงานตรงกับความสามารถตามบทบาทหน้าที่ของตน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น การตัดสินใจร่วมกัน และพิจารณาความดีความชอบของครูโดยใช้ระบบคุณธรรม ยังต้องมีความรู้เรื่องปัจจัยที่เป็นสิ่งที่สนับสนุนหรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย งบประมาณ ลักษณะองค์การ ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคคลในองค์การ ลักษณะของนโยบายการบริหารและการจัดการ อันเป็นสิ่งที่สนับสนุน หรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยสถานศึกษาต้องอาศัยสิ่งเหล่านี้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้สถานศึกษา สามารถดำรงและดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จึงถือได้ว่าปัจจัยการบริหารมีบทบาทสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการนำสถานศึกษาไปสู่การพัฒนา รวมถึงสิ่งที่สนับสนุนหรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการส่งเสริม พัฒนา ด้านบุคลากรมากขึ้น โดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การทำงานด้วยความรู้สึกผูกพันต่อสถานศึกษา และการพิจารณาความดีความชอบของครูโดยใช้ระบบคุณธรรม อันจะทำให้บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทำงานอย่างมีความสุขซึ่งจะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
2. จากการศึกษาพบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและ

ชัดเจน มีการประเมินผลตามปฏิทินการปฏิบัติงาน และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา

3. จากการศึกษาพบว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับทุกปัจจัยเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น
2. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหาร และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2552). คู่มือการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 (แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะที่ 2 : 2553-2555) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กษมน มังคละศิริ. (2545). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กุสุมา วิเศษ. (2548). การศึกษาปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- เจ็ดชัย ฮวดศรี. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. รายงานการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทรงสิทธิ์ เหลืองธัญญาณิช. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาคาร.
- บุญชา ศิริเรืองชัย. (2551). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนเขตตรวจราชการที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2541). แนวคิดการบริหารทรัพยากรการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, (2553, 22 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 127. ตอน 45 ก, หน้า 17-18.
- มลิวัลย์ พาศรี. (2552). ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- รัตนา มณฑลเพชร. (2551). ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- วีระพงษ์ ไตรศิวะกุล. (2545). ความสัมพันธ์ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญในสหวิทยาเขตเมืองอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศรีสมร แป้งหอม. (2545). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สมศักดิ์ ทองเนียม (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สามารถ โสภานเวทย์. (2549). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สุนทร สุวัชรชัยติวงศ์. (2549). การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สุนีย์ ทองหล่อ. (2548). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ. (2551). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, กลุ่มนโยบายและแผน (2554). แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2554. ฉะเชิงเทรา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.
- _____. (2555). แผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2555. ฉะเชิงเทรา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.
- _____. (2556). แผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2556. ฉะเชิงเทรา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อนงค์ จอสอน. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Steer, M.R. (1977). *Organizational Effectiveness : A behavioral View*. Santa Monica, California.